

פרשת מקץ-חנוכה

בפרשה שלנו, מתואר חלום פרעה. החלום, כאשר פתרונו מתואר בתורה על פי הגדרת יוסף, **חלום פרעה אחד הוא את אשר הא-להים עושה הראה את פרעה**, המלה עשה כתובה בלשון עבר ונקראת בלשון עושה דהיינו לשון הווה.

כלומר, מסר גדול לנו בחלום פרעה. שחלום פרעה, זהו אשר הא-להים עושה, ודרכו לעשות. וזוהי דרך הנהגת העולם.

בחלום, מתואר פרעה כעומד על היאור. היאור הינו שונה מנהרות אחרים. כמו שכותב רש"י, שכל נהרות אחרים אינם נקראים יאור, כיוון שיאור הוא חפירה והכנה למים שיבואו, כדי להשקות מהם שדות. ואילו, הנילוס כולו נקרא יאור, לפי שאין גשמים יורדים במצרים, אלא הנילוס עולה ומשקה את כל היאורים שהכינו. ואם כן, על פי הפירוש הזה, פרעה עומד על היאור. היאור הוא סמל הפרנסה והממון. והוא הכלי שדרכו יורד השפע משמים, המעמיד את האדם. ובלשון חז"ל פסחים ד' קיט. **ואת כל היקום אשר ברגליהם, אמר רבי אלעזר: זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו.**

ומתוך היאור, עלת. המילה עולות נכתבה בלא ואו. לרמוז (כי הוא היא האות המקשרת והמחברת), שעליית הפרות בפעם הראשונה, היא בלא קישור וחיבור של בני האדם להקב"ה. דהיינו בלא תפילה ובלא בקשה. בלי אתערותא דלתתא (התעוררות מלמטה), וכמו שכ' בפר' בראשית **ואדם אין לעבוד את האדמה ואד יעלה מן הארץ**, שהאד היה עולה, גם בלי תפילת האדם על האדמה. שהיא התפילה היא העבודה של האדם.

והקיום של שפע שבא משמיים, הוא בתנאי אחד. שהוא, **ותרעינה באחו** ובלשון אונקלוס, ורעיין באחוה. דהיינו, אם הם נמצאות ביחד, באחוה ובאחדות. הרי זהו הקיום שלהם.

ובהמשך, עולות שבע פרות **אחרות**. הדגש הוא, על פרות **אחרות**, דווקא פרות, שאינן כמו הראשונות. כי אם, בעניין אחר. פרות אלו, אינן עומדות באחו, באחוזה. כי אם, מול הפרות הראשונות. ובלשון הכתוב אצל הפרות, מתרגם אונקלוס ור' יונתן בן עוזיאל **לקיבלהון**, דהיינו למולן, כלומר הפירוד לעומת האחדות.

הפרות מכונות, **רעות המראה, ודקות הבשר**, שהאפיון שלהם הוא, בלמצוא את הרע שבמראה. היינו היודעות לכוון היכן הוא הרע. וכל זה נובע מתכונתן שלהן, שהן דקות בשר. ובלשון חז"ל, **כל הפוסל במומו הוא פוסל** וכיוון שאין להן כלום, כדאמר עולא בבבא מציעא דף פה': **היינו דאמרי אינשי אסתירא בלגינא קיש קיש קריא**. (פי' אם יש מטבע אחד בחבית, מרעיש הרבה מה שאין כן אם הייתה החבית מלאה מטבעות). כך הם מרעישים, וגורמים פירוד ומחלוקות. ומטילים הרע באחרים, עד שבולעים את כל הטוב שהביאה האחדות. וכשהם מושלים, מביאים הרס וחורבן. וכשההרס והחורבן מושל, לא נודע כל הטוב, שהיה בזמן האחדות.

ובהמשך בחלום הבא, הנה שוב שבע שבלים שהן **עלות**. (הפעם כתוב עם **ואו**. דהיינו ואו החיבור, המסמלת את החיבור של האדם להקב"ה ע"י תפילה), פי' לאחר אותו ההרס, קם איש חכם והתפלל על דורו. והקים שבעה מלכים, שהולכים בשבעה שבילים (מל' שבלים). אך כולם באחדות. שהרי העלייה שלהן בקנה אחד. והוא שאע"פ שישנם מחלוקות ודרכים שונות, עדיין אפשר להיות באחדות ובאהבה. וכך להמשיך שפע וכל טוב לעולם.

והנה צומחות אחריהן, דהיינו מהיניקה של האחוריים שלהן. (יניקה בחינת אחוריים, מסמלת את הדרך שבה הקליפות והסטרא אחרא מקבלים את החיות שלהן. כאדם הזורק דבר לאחוריו) ומתוכן, צומחות **שיבלים דקות**. שהם הנקראים בלשון הנביא ירמיה, **הבארות הנשברים אשר לא יכלו המים**. והתיאור השני שלהן הוא, **שדופות קדים**. פירוש חבוטות מהרוח המזרחית. ועניין רוח מזרחית, היא הרוח שמבלבלת את העולם. כדאיתא בגמ' בבא בתרא ד' כה. **כשעירים עלי דשא זו**

רוח מזרחית שמסערת את כל העולם כשעיר (פי' שד). והיא, הקולטת את הרוצחים. כדפי רש"י קדמת עדן – שם גלה אביו כשגורש מגן עדן, שנאמר וישכן מקדם לגן עדן, את שמירת דרך מבוא הגן, שיש ללמוד שהיה אדם שם. ומצינו רוח מזרחית קולטת בכל מקום את הרוצחים, שנאמר (דברים ד מא) **אז יבדיל משה וגו' מזרחה שמש**. ואלו הן השבלים החבוטות קדים הם הרוח הקולטת רוצחים, והיא גם הנושאת את הארבה, כדפי רש"י על ורוח הקדים – רוח מזרחית נשא את הארבה, שהיא לוקחת את המזיקים הגדולים ביותר הבאים בריבוי עצום והיא היא הנושאת אותם.

והמסר מחלום פרעה אלינו הוא, כי כאשר ישנה אחדות ואהבה ואחוה, אזי הקיום אפשרי. וגם אם ישנה ביקורת והערות, הרי שעם האהבה, יהפכו ההערות להיות הארות, והביקורות להיות קרובות (בשניהם חילוף אותיות). ואף מחלוקת אפשרית, כל עוד נותנים מקום אחד לשני, ואת האפשרות לשני להתבטא ולהשמיע את דעתו, לקבל את השונה ולהבין את האחר.

ובחנוכה, ישנו מסר גדול מחלום פרעה. שאם היינו מיישמים את המסר, מחלום פרעה. אזי בניין בית שני לא היה נחרב. כי כאשר מלכי בית חשמונאי, הצליחו לאחד את העם. אז יכלו להתיישב בארץ ישראל ולגרש את היוונים שפלושו לכאן. וכאשר התחילו המלחמות ביניהם, חרב איש באחיו ר"ל, בא החורבן. וכמו שההיסטוריה מראה לנו בבחינת זכור ימות עולם. וכלשון חז"ל בית שני חרב על שנאת חנם.

והתיקון יבוא כאשר הקלקול יתוקן, כי ע"י אהבת חנם נתקן שנאת חנם, והחושך הבא ע"י שנאת חנם יגורש ע"י האור שבא ע"י אהבת חנם בביאת גואל צדק בב"א.

שבת שלום וחנוכה שמח

יוסף בן דוד